

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 május 6.

124. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

A magyarság hazárdörjei

(m. a.) A nagygyűlés betiltásáról s azokról az intézkedésekről, melyeket a betiltás után kilátásba helyeztek, kétfelé kell elmondani véleményünket. Egyrészt a hatalom urai felé — ezt megtettük vasárnapi számunk vezetőcikkében — másrészt a magyarság felé. Ennek a kötelességnek most tesszünk eleget. Az első órák izgalmi már lehültek, tudunk már hűvösebben és szenvedély nélkül mérlegelni. Nem akarunk bűnbakot keresni, mert jól tudjuk, nem a mi vétkünk, de a politikai helyzet nehezedett ránk. Amikor leég a ház, a fészert alatt meghuzódó családtagok az első rémület elmúltával keresni kezdik maguk között: ki játszott a tüzzel?

A mai helyzet arra kényszerít bennünket, hogy amit tapasztalunk, személyi tekintetektől, az érzékenységek kiméletéből eddig elhallgattunk, azokat az egész magyarság érdekében most — post festa? — elmondjuk.

Annak, hogy a Magyar Párt nem tudja soha azt a politikai súlyt képviselni, amit csak a magyar választók számával lehet fölmérni, legfőbb oka az a példátlan fegyelmezetlenség volt, amit nem a párttagok, hanem a pártvezetők között fájdatmasan kellett tapasztalni. A magyarság, respektíve a Magyar Párt nevében egyedül Sántha György és Várady Imre, a Magyar Párt elnöke és társelnöke voltak jogosítva nyilatkozni, tárgyalásokba bocsátkozni, kijelentéseket tenni. A magyarság most is benne látja vezetőit s megnyugvással bizza kezükre és lelkiismeretükre sorsát. A pártvezetőségnek minden más tagja csak az elnöki tanács megbízásából s a megbízás keretei között képviselheti a pártot. Mégis mit kellett látnunk? Azt, hogy vidéki pártszervezetek vezetőiről szinte nap-nap után kaptuk a híreket, hogy hol az egyik, hol a másik politikai párt tagjaival tárgyal a magyarság támogatásának s a választásokon való együttes akció feltételeiről. Azt kellett látnunk, hogy egyes sajtóorganumokban, főként abban, melynek tulajdonosai között a Magyar Párt vezetőségének egy-két tagja is szerepel, olyan nyilatkozatok jelentek meg, melyeket az egész magyarságnak, a Magyar Párt egyetemének véleményeként kívántak feltüntetni, holott azoknak megjelenéséről a Magyar Párt vezetőségének legtöbb tagja előzetesen tudomással sem bírt s azokkal nemcsak hogy egyet nem értett, hanem a leg-súlyosabban elítélte.

Hogy ne nyuljunk nagyon vissza a múltba bizonyítékért, csak a legutolsó napok három jelensé-

gével foglalkozunk.

1. A Hírlap vasárnapi számában, mely szombat délben jelent meg, tehát ugyanakkor, amikor a minisztertanács a nagygyűlés betiltását s az ebből folyó intézkedéseket elhatározta, nyilatkozat jelent meg a Magyar Pártnak a legkényesebb és legnehezebb taktikai kérdésben vallott álláspontjáról. A nyilatkozat, a cikk szerint, olyan módon született meg, hogy a Hírlap szerkesztősége felvilágosításért a pártvezetőséghez fordult s annak egyik tagja úgy fogalmazta meg a nyilatkozatát, („... a Magyar Párt nem tárgyal... a Magyar Párt orientációja... a Magyar Párt nem változtat... a Magyar Párt hajlandó...” stb. stb. stb.), hogy azt lehetetlen a párt nyilatkozatának nem tekinteni. Hiteles és közvetlen értesülésünk van arról, hogy ezt a nyilatkozatot a pártvezetőség legtöbb tagja csak az újságból olvasta — fájdalmas megdöbbenéssel. Ha egyes uraknak laptulajdonosi minőségük s a mások áldozatkészségének igénybevétele módját is ad arra, hogy nyilatkozataik az újságban megjelenjenek, talán illenék több szerénységgel, több öntegyelmezéssel s a tényeknek megfelelően a saját személyükben, egyes számban és első személyben nyilatkozni s meggondolatlan, helyke és fennhéjázó nyilatkozatukért vállalják a nyilatkozók maguk a felelősséget s ne varrják azt a szegény magyarság nyakába.

Csodálatos az a — nem akarunk más szót használni — bátorság, amivel ez a nyilatkozat egy noviszadi magyar lapot azért támad, mert az — méltóztassanak jól idefigyelni — a paktum kísérlet miatt támadta a Magyar Pártot. Itt már egészen a felülmúlhatatlanságig ért el a magyarság fogyatékos emlékezőtehetségében való bizakodás. Azt a paktumot, mely alkalmas lehetett arra, hogy a magyarságot parlamenti képviselőkhöz s konszolidáltabb közviszonyok közé juttassa, a Hírlap hiúsította meg s a Hírlap indított amiatt éles offenzívát a Magyar Párt ellen. S most a Hírlap ró meg másik magyar lapot azért, mert az a paktum miatt a Magyar Pártot támadta. Adós marad azonban annak közlésével, hogy honnan veszi ehhez a jogcímet és az erkölcsi jogosultságot.

De mindez nem is a legfontosabb. A legveszedelmesebb és a legkártékonyabb az a hang, az a praepotencia, amivel az ismeretlen pártvezető az ismert Magyar Párt nevében nyilatkozik s ezáltal ismeretlenségben maradó személyének egyéni fogyatkozásai-

val a Magyar Párt tehetéseit súlyosítja. Ha annak a nyilatkozó urnak valami kívánsága van a községi esküdttől, vagy közölni akar valamit az adóvégrehajtóval, bizonyára sokkal illedelmesebb, sokkal megfésültbb, sokkal kevésbé hetyke hangon közli mondanivalóit. Bátor, agresszív s praepotens csak akkor mer lenni, amikor a kényelmes ismeretlenségből a Magyar Párt nevében nyilatkozik. Vessük össze a fájdalmas, szívbemarkoló tényeket ennek a nyilatkozatnak hangjával: „... többé paktumos tárgyalásokkal nem lehet a Magyar Pártot kitűzött utirányától eltéríteni, sem passzivitásba kergetni.” Szorongó szívvel gondolunk a betiltó rendelkezésre s a fölözlató határozatra, melyek e nyilatkozat megjelenésével egyidőben határozottak el s úgy kérdejük: nem lehet? A nyilatkozó ur szerint a paktumos tárgyalások kergették passzivitásba a Magyar Pártot. A passzivitásért tehát azok felelősek, akik a paktumos tárgyalásokban való részvételre megbízást adtak. Erre pedig a Magyar Párt elnöki tanácsa egyhangulag adott megbízást. A passzivitásért tehát a nyilatkozat a Magyar Pártot teszi felelőssé ugyanakkor, amikor a paktum miatt a Magyar Párt ellen intézett támadások miatt másik magyar lapot megró. *Risum teneatis amici?*

2. Hiteles tudomásunk van arról, hogy a Magyar Párt egyik vidéki szervezetének egyik vezetője, aki az elnöki tanácsnak is tagja, az elnöki tanács tudta, hozzájárulása és fölhatalmazása nélkül tárgyalásokat folytatott, vagy — mondjuk — beszélgetést — a radikálpárt egyik nagytekintélyű tagjával. E tárgyalások folyamán — természetesen illetéktelenül és jogszerűtlenül — a Magyar Párt nevében olyan követeléseket támasztott s e követeléseket olyan hangon formulázta meg, hogy amikor a radikális képviselő klubjának vezetője előtt beszámolt róla, ott a legnagyobb megütközéssel utasították vissza a tárgyalások folytatásának tervét. Mit gondolnak e bizonyára jószándéku, de tájékozódás, horizont, hivatottság és képesség nélkül jogszerűtlenül s illetéktelenül a Magyar Párt nevében tárgyaló urak, hogy azt az atmoszférát, amit meggondolatlan feltételeikkel és palléroztatlan magatartásukkal teremtenek, nem a Magyar Párt s az egész magyarság szenvedje meg. Akik velük jóhiszeműen tárgyalnak, nem merik még föltételezni sem, hogy megbízás nélküli ügyvivőkkel állnak szemközt, akik legfeljebb levélhordók lehetnek a tárgyaló pár-

tok között, nem pedig tárgyaló felek. Mit gondolnak ezek a megbízás nélküli ügyvivők, akik előszeretettel tévesztik össze magukat a magyarsággal, a magyarságnak előnye származik abból, ha azok is összetévesztik őket a magyarsággal, akiknek közvetlen befolyásuk van a közhatalom gyakorlásában? Sorsunk keserű poharát ezek a hamis látszatok is segítettek betölteni.

Nem vonjuk kétségbe ezeknek a két balkezes uraknak jószándékát s talán jóhiszeműségét sem. De ezzel a jószándékkal és ezzel a jóhiszeműséggel védekeznek azok is, akik betörik a fejünket s letépi a cégtáblákat. A jószándéku ártalmasságot, a jóhiszemű kártékonyságot most a magyar nép szenvedje meg. S ha a ház leégett, nem mindegy-e, hogy gyújtogató kezek, vagy gondatlanul eldobott cigaretta gyújtotta-e fel.

3. A Hírlap vasárnapi számában Wimoscher Erwin, aki a sombori pártszervezet vezetőségének s a Magyar Párt elnöki tanácsának is tagja, vezércikket ír arról, hogy a Vajdaság bajait a Vajdaság gyógyítja meg. A Vajdaság bajait s az állampolgári egyenlőtlenség kiáltó bizonyítékait a cikkirő a következőkben foglalja össze: 1) a nem kormánytámogatók csak nehézségekkel kapnak utlevelet, 2) Alexijevics Mitának jutalmat szavazott meg a vármegye, 3) „a községi jegyző nem hatóság, hanem csak tisztviselő” (?) 4) félve nem hívták össze a megyei közgyűlést, 5) nincs elég iskola, 6) a községi rendőrök nem védik meg a birtokosokat a mezei lopásoktól, 7) „a kóborló, ugynevezett bitang juhászok és kanászok óriási károkat okoznak”, 8) A községi dűlő utakat elszántják, 9) a kormány olcsóvá teszi a kenyeret és drágává az iparcikkeket.

Nem állítjuk — most nem akarunk efelett vitát kezdeni — hogy ezek a sérelmek nem panaszolhatók. De — amikor a Magyar Párt elnöki tanácsának egyik tagja — a pártvezetőség felhatalmazása és hozzájárulása nélkül — felsorolja a Vajdaság bajait s programul tüzi ki, hogy a Magyar Párt nagygyűlése foglalkozni fog ezekkel a bajokkal orvoslásával, talán mégis a magyarság sérelmeire is kellene gondolni s nem csak azokat a panaszokat felsorolni, amik minden vajdasági földbirtokosnak, akár szerb, akár bunyevác, akár magyar, egyforma panaszai? Mi marad tennivaló a Nyivának, ha az illusztris cikkirő ezekkel a panaszoknak orvosiására a Magyar Pártot tartja alkalmasnak. S hogyan lehet majd védekezni az ellen a vád ellen, hogy egyesek a magyar tömegek

támogatásával a földbirtokos osztály érdekeit kívánják támogatni, amikor a Magyar Párt elnöki tanácsának egyik tagja a Vajdaság sérelmeit felsorolva, a Magyar Párt segítségét kéri az „*ugynevzett bitang juhászok*” ellen, de eszibe se jut sérelmet látni abban, hogy a magyar nincsetlen nem juthat földhöz, hogy a magyar nyelv jogai törvényes elismerésben nem részesülnek stb. stb.

Nem folytatjuk tovább. „*Elég, a példa fáj.*” Méltányoljuk azt az áldozatkészséget, amit egyesek a magyar sajtó egyik organuma érdekében másokkal meghozatnak, de az anyagi hozzájárulás nem lehet jogcím arra, hogy kisajátítsák maguknak a magyarságot. A lap tulajdonosi minőség nem tett senkit publicistává és nem elég jogcím a mások nevében és a mások felelősségére történő politizálásra az, ha valakit bevásároltanak a pártvezetőségbe. Mint ahogy arra is csak módot, de nem erkölcsi jogosultságot ad a lappal való rendelkezés, hogy arról, aki okvetetlenkedéseiknek nem pariroz s aki ezerszer többre taksálja annál ezt a szerencsétlen magyar népet, hogy egyesek piadesztalul használják fel saját közéleti szobrukhoz, kiirathassák azt, hogy „a magyarság árulója.”

Nem szívesen beszélünk róla, de meg kell mondanunk, ezekért a hazardőrösködésekért a magyar néppel szemben a Magyar Párt vezetősége nem háríthatja el teljesen a felelősséget. A felelősségüknek az az alapja, hogy — bizonyára tapintatosságból és kiméletességből, vagy mert bíztak abban, hogy majd csak kihullanak a csikófogak — túrték egy kis csoportnak féktelenkedését, elnézték, hogy a hangnak és hazardériának nagybirtokosai hogyan igyekeznek a Magyar Párt nyergébe ülni.

Szamóca

Iria: Kemény Lajos

Huszéves találkozási volt. Ebéd alatt megint összelekedtünk, előkerültek a régi diák-csinnyek, estelele a Rima partján heverésztünk s vacsora után óvatosan átadni küldtük az asszonyokat. Mikor magunkra maradtunk, csak összenézünk. Láttam, hogy a régi lányokra gondol mindenki. Kovách Béla híres babonázó fekete szeme, mely a feltűnő felér archól még ma is változatlan hevességgel nézett az életre, szivarja füstjében kereste az elmosódott arcvonásokat. »Az öreg«, akinek megint önkéntelenül megadtuk a vezéri szerepet, nyugtalanul nézte őt. Most is a gyerekeinek tekintett miniket és most se szerette a malacságokat.

— Fiuk, — szólt örökös megfontoltságával, — indítványom van. Hagyjuk nyugodni a hervadt babérokot, hiszen minden kis hőstettet ismerünk. Elmúltak, — sic transit gloria mundi... Beszéljünk másról. Csak Béla maradt nőlen, neki nem ártanának némi tanulságok. Mondjuk el sorban a házasságunk történetét. Akie nagyon érdekes, az maradjon a végére.

A fordulat kissé erős volt. De az öreg csakhamar megtörte az ellenkezést és sorban vonultak fel a történetek. Volt, aki nehezen és volt, aki »véletlenül« jutott az asszonyához s mikor Gyuszi halatlan őszinteséggel elmesélte, hogy ő tévedésből szerette meg a menyasszonyát, a tartózkodás teljesen eltűnt közülünk.

Ezeket a fájdalmas tanulságokat, ezeket a keserű tapasztalatokat meg kell majd szivlelnie a magyarságnak, ha a politikai szervezkedés ideje újra elérkezik. A magyar népnek fel kell ismernie saját érdekeit s le kell vetnie magáról azoknak befolyását, akik

Nyolc új plébániát akarnak felépíteni Szuboticán

A központi egyháztanács megkezdte a hitközségi adók kivételét

Mint a *Bácsme gyei Napló* már jelentette, legutóbb Szuboticán tizenöt katolikus hitközség alakult meg. A hitközségek kifejlésztése a szubotici példát szerinti most van folyamatban a bácskai apostoli adminisztratura egész területén. Magas egyházi helyről kapott információk szerint a hitközségek létesítésére azért van szükség, mert a *bácskai apostoli adminisztratura területén harminckilenc olyan község van, amely elvesztette volt kegyurát.* Ezeknek a községeknek ugyais azelőtt a magyar állam volt a kegyura és az átalakulás után ezek a katolikus községek elvesztették az anyagi támogatást, épügy, mint a szubotici plébániák is, amelyeknek a város volt azelőtt a kegyuruk.

Azelőtt csak két autonóm hitközség volt a Vajdaság területén: a szombori és a noviszadi katolikus hitközségek. Legutóbb Szuboticán tizenöt katolikus hitközség alakult: nyolc a meglévő plébániák területén, hét pedig a plébániákból kiszakított területen. Ezeknek mintájára hamarosan megalakulnak a hitközségek a szubotici apostoli adminisztratura egész területén és a már megalakult hitközségekben megkezdtek már a hitközségi adók kivételét. Az adókulcsot hosszabb tárgyalások után úgy állapították meg, hogy a hitközségi adó az állami adók másfél százaléka lesz.

A hitközségi adót nem a plébániák vetik ki, hanem a központi egyháztanács, amelynek tagjai az egyes hitközségek egyházi és világi elnökei. Az adóbehajtás a hitköz-

résesei ennek a keserű meddőségnek.

Fájdalmas dolog mindezt elmondani. De van valami, ami még fájdalmasabb lenne: nem teljesíteni a magyarság iránt tartozó kötelességünket. A hallgatás most kötelességmulasztás.

ség tisztviselői révén történik és a hitközségi adókat külön kezelik, mint hitközségi vagyont. A hitközségi adók fizetése következtében az autonóm hitközségekben a hívőknek beleszólásuk lesz az egyházi ügyek intézésébe.

A hitközségek vagyonából máris több beruházást vettek tervbe. Ezek közül a legfontosabb terv, hogy az új hitközségek vagyonából mihelyt csak lehetséges lesz, Szuboticán új plébániákat létesítsenek. Szuboticán nagyon sok a katolikus hívő, azonkívül a város igen nagy területen fekszik és így a külterületeken lakó híveknek többnyire óriási távolságra kell menniök, amíg elérik plébániájukat és templomukat. Ez a körülmény már régóta szükségessé tette volna az új plébániák létesítését, amit a háború és az azt követő átalakulás hiúsított meg.

Most azonban a katolikus hitközségek kifejlésztésével kapcsolatban a szubotici apostoli adminisztratura komoly előkészületeket tesz arra, hogy Szuboticán fokozatosan nyolc új plébániát létesítsenek. *Budanovics* Lajos apostoli adminisztrátor terve szerint ezek az új plébániák a következő helyeken létesülnének: a Kálvária és környéke, a Baromvásártér és a Bajai szőlők, a Majsai szőlők, Radonovác, Sándor, Kisboszna, Gyurgyin és Palics. Az új plébániák építését nyomban megkezdik, mihelyt az egyes hitközségek anyagi ereje erre lehetővé teszi.

A szubotici katolikus egyház hívei az új plébániák építésének tervét nagy szimpátiával fogadják.

Megszigorították

a kettős birtokosok határátlépését

A határmenti kettős birtokosok ügyét nem régen rendezte a pénzügyminisztérium direktívái alapján a vámigazgatóság. Minden kettős birtokos, akit politikai szempontból a hatóságok megbízhatóknak találtak, évre szóló határátlépési engedélyt kaptak. A szubotici vámhivatal csak nemrég osztozta szét a határátlépési engedélyeket a jogosult jelentkezők között, akik azóta zavartalanul léphetik át a határt, hogy az ország területén kiválasztott birtokaikat megművelhessék. A kettős birtokosoknak egy részét azonban most kellemetlen meglepetés érte.

A beogradi vámigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint *mindazon kettős birtokosok, akik 1921 augusztus 20-ika után vásároltak, vagy ajándékul kaptak az országon kívül eső határmenti birtokot, nem kaphatnak határátlépési engedélyt és amennyiben ilyen birtokosoknak már volna engedélyük, azt haladéktalanul be kell vonni. Kivételt képeznek azok, akik ez idő alatt örökség után váltak kettős birtokosokká.*

A rendelet közli még, hogy a többi kettős birtokosok is, akiknek 1921 augusztus 20-ika előtt már olyan terület el földbirtokuk, hogy a határok megváltozásával lettek kettős birtokosok, csak 1926. év január elsejéig kaphatnak határátlépési engedélyt, azontul ezektől is be kell vonni. Kivételt képeznek azok, akiknek birtokait a határvonal átszeli.

Szuboticára most érkezett meg a rendelet, amelynek végrehajtására a hatóságok már minden előkészületet megtettek. A kataszteri hivatal, valamint a telekkönyvi hivatal át fogja vizsgálni valamennyi kettős birtokos birtokjövét és a vizsgálat eredményét át fogja ferjeszteni a vámhatóságokhoz, ahol a rendelet értelmében fognak eljárni. A városi tanács azon kettős birtokosok ügyét, akikre a rendelet csak annyiban vonatkozik, hogy mint kettős birtokosok jutottak újabb határontul földhöz, felterjeszti a beogradi vámigazgatósághoz döntés végett.

— Péter következik, — szólt az öreg. — Vagy már harmadszor szegyenitesz meg, hogy nem jól osztályozlak titeket?

Péter mosolyogva nézett vissza. — Megtehetném, öregem, mert az enyém igazán nem mindennapi. Ha nem is fordulat, ha nem is regényes, mégis ezt fogják a legérdekesebbnek mondani. Elmondom hát a hátralévők előtt is nyugodtan. Kilenc éves voltam, mikor elhatároztam, hogy feleséget biztosítok magamnak.

— Ohó, ez nagy mondás!
— Csak várjatok. Nem fogok semmit nagyítani. Ugy történt, hogy kilenc éves koromban falun nyaraltunk. Nekem, vézna pesti gyereknek, szép kis kerteském volt s kimondhatatlan boldog voltam minden egyes virággal, ami abban kinyílt. Azt persze ma már nem tudhatom, hogy mi adta hozzá az indítást, de ezen a nyáron egyszer ilyesfélét mondtam az apámnak:

— Milyen kár, hogy én nem ismerek olyan kislányt, akit feleségül vehetnék.

— Miért, kis fiam? — kérde az apám.

— Mert látod, most annyi virágom van és én küldhetnék neki sok szép virágot és akkor megszeretne és mikor felnőnék, feleségül venném. Nem ismeresz egyet?

Apám nem nevetett ki, mert minden gondolatommal sokat foglalkoztam, most se ütötte el tehát a dolgot, hanem tovább beszélgetett róla.

— Várij csak, kis pájtás, egyet mindjárt mondom. Emlékszel te a Mártuskára?

— Aki egyszer délelőtt volt nálunk az anyucijával?

— Igen, az az.

— Hány éves?

— Kilenc.

— Akkor jó. És urilány?

— Hogyne. A nagyapja főigazgató.

— A gimnáziumban?

— Igen.

— Akkor jó, akkor nagyon jó. Akkor elveszem. Mikor megy Pestre?

Holnapután? Elviszed neki a virágot.

Másnap azonban erdőbe mentünk szamócat szedni. Nagyon sokat vitünk haza és apám azt mondta, hogy válogassak ki belőle egy csomót, kössem csokorba és kössem körülötte a virágokat. Ilyet még aligha kapott az a pesti kislány együtt: virágot és szamócat. Másnap apám el is vitte a csokrot Pestre és a vonatról egyenesen oda ment.

Én türelmetlenül vártam haza apámat. Első kérdésem az volt: »Örült neki?« Második kérdésem: »Mit üzent? Nem írt?«

Ti most már megérthettek, hogy én mennyit gondoltam ettől kezdve erre a kislányra. Alig vártam, hogy hazakerüljek és beszéljek vele. Beszéltem is, de valami visszatartott, hogy megkérdezzem tőle a szamóca csokrot, pedig ha megkérdelem, ma nem lenne a feleségem.

— Nem lenne? Miért?

— Mindjárt megtudjátok. De előbb a nagyanyámról kell beszélnem. Nagyanyám azok közé a fehérhaju magyar asszonyok közé tartoz-

zott, akik családjuk minden kicsiny és nagy dolgát egyforma bölcseséggel és korlátlan hatalommal intézik, ugyanannyi erőt, méltóságot és ióságot pazarolva el, mint a történelem kevés, igazán nagy uralkodó-asszonya. Nos, — ezt már persze mind sokkal később tudtam meg, — apámat az a kellemetlen meglepetés érte, hogy a kislány nem volt ott. Külföldre vitték és csak hónapok múlva került vissza. Apám, aki ezt a dolgot teljes komolysággal intézte, elment hát a nagyanyámhoz tanácsot kérni. Miután mindent elmesélt neki, nagyanyám páratlan éleveségű fantáziájával öt perc alatt megcsinálta az egész tervet.

— Iruék fiam, — így mondhatta, — a kislány édesanyjának most rögton és megkérjük, hogy csináljon pontosan ilyen csokrot és Péter küldeményeként adja oda Mártuskának. Azután ehhez a dologhoz kell rögzíteni az egészet. Valahányszor alkalom lesz rá, menjen egy-egy ilyen csokor. A többi magától jön. A fiam komoly és bizonyosra veszem, hogy annak idején ez megfizethetetlen oltalom lesz számára mindenféle kamaszkori veszedelem ellen, még ha később a házasságból nem is lenne semmi.

— Így is történt. Ti mind tudjátok, hogy én sok csufolódást tűrve, távollartottam magam a kétésebb mulatságoktól. Azt persze már nem tudtátok, hogy a palicsi erdő szamócaiból nagy diákkoromban hányszor ment kis expressz-csomag Budapestre, még ha a cigarettapénzembe került is. Mire az egyetemet elvégeztem, vőlegény voltam.

Gyorgyevics főispán

a kereskedelem és ipar érdekeiért
A szubotica Lloyd és a Gyáriparosok Szövetségének küldöttsége a főispán-nal és polgármesterrel

Hétfőn délelőtt a szubotica Lloyd Jakobsics Imre elnök és a Gyáriparosok Szövetségének szubotica csoportja Rottmann Imre elnök vezetésével küldöttségileg üdvözölte Gyorgyevics Dragoszláv főispánt és Malagurszki Albe polgármestert hivatalbalépésük alkalmából. A kereskedők és a gyáriparosok küldöttségének szónokai úgy a főispán, mint a polgármester jóindulatú támogatását kérték a szubotica ipar és kereskedelem érdekében.

Gyorgyevics főispán válaszában kijelentette a küldöttségnek, hogy benne a kereskedelmi és ipari érdekeltségek mindenkor a legőszintébb támogatójukra és barátjukra fognak támaszkodni, mert tudatában van annak, hogy az ipar és a kereskedelem fejlődése elsősorban az állam érdeke és ezért, valamint Szubotica közgazdasági fejlődése érdekében mindenkor szószólója lesz a szubotica kereskedők és gyáriparosok jogos kívánásainak. Ugyancsak legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba a nála járt küldöttségeknek Malagurszki polgármester is, úgy, hogy a küldöttség a legjobb impressziókkal távozott a városházáról.

A küldöttség tagjaival való beszélgetés folyamán Gyorgyevics főispán kijelentette azt is, hogy minden erejével a rend és nyugalom fentartását kívánja biztosítani és erre való tekintettel csupán becsületes és nem becsületes emberek között tesz különbséget. Hogy azonban az esetleges visszaélésekkel vagy rendbontó törekvésekkel sikerrel szállhasson szembe, azért egyformán kér mindenkit, hogy az esetleg tudomásra jutó visszaéléseket vagy törvénybe ütköző cselekedeteket nála bizalommal jelentse be, mert nemzetiségi és vallási különbség nélkül kíván védelmébe venni mindenkit, akit sérelem ér és megbüntetni azt, aki meg nem engedett cselekedeteket követ el.

Gyorgyevics főispán hivatalbalépése óta már több ízben hangsúlyozta ezt, mint programjának sarkalatos elvét, ami a legnagyobb megnyugvást kelti a társadalom minden rétegében és teljes bizalommal tölti el Szubotica társadalmát az új főispán működése iránt.

Hétfőn megjelentek már a budapesti lapok

A nyomdászsztrájk a munkások követeléseinek teljesítésével ért véget

Budapestről jelentik: A nyomdászsztrájk ügyében — mint a »Bácsme gyei Napló« hétfő déli számában már jelentette — vasárnap meg egyezés jött létre a munkások és munkaadók között és a nyomdászok hétfőn már munkába is álltak. Ennek következtében úgy a hétfői lapok, mint a déli és esti lapok már megjelentek Budapesten.

A megegyezést siettetette a Magyarországi Újságírók Egyesületének intervenciója a kormányánál, amelynek nevében Vass József népi-olimpi miniszter kezdett békéltető tárgyalásokat a nyomdatulajdonosok és a nyomdász-szakszervezet képviselői között. Ezek a tárgyalások megszakadtak és így a pénteki nap folyamán Agai Béla, a Napilapok Szindikátusának elnöke, Peidl Gyula nemzetgyűlési képviselőhöz fordult azzal a kérelemmel, vállalná el a békéltető szerepét. Peidl e felhívásnak eleget tett és a szombati nap folyamán összehozta közvetlen tárgyalásra a szakszervezet és a főnökegyesület képviselőit. Ugyazáltal egész napon át folytak a tanácskozások, míg végül is létrejött a megegyezés.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a nyomdászok főbizalmtestülete ülést tartott, amelyen kétórát beható vita után a főbizalmtestület 33 szavazattal 26 ellenében, elfogadta a főnökökkel való megállapodást és ezzel kimondta a négyhetes nyomdászsztrájk megszüntetését. Ezt követően a Grafikai Főnökegyesület tartott szakosztályi ülést, amelyen egyhangulag elfogadták az előterjesztett megállapodástervezetet.

A megállapodás értelmében a nap-

pall szakmunkások heti bérét 90.000, a gépszedők és szakmunkások heti bérét pedig 100.000 koronával emelik, fokozatosan egész július 14-ig bezárólag. A munkások és munkaadók új kollektív szerződést kötnek és a sztrájkban való részvétel miatt egy munkás se bocsátható el régi munkahelyéről. A bérharc és a négyhetes nyomdászsztrájk így nagyrésztben a munkások követeléseinek teljesítésével ért véget.

Betiltották a Bácsme gyei Naplót

Beogradból jelentik: Politikai körökben hétfőn a késő esti órákban az a hír terjedt el, hogy a kormány néhány tagja a közoktatásiügyi miniszteriumban délelőtt konferenciát tartott, amelyen elhatározták a Bácsme gyei Napló betiltását. A betiltás indokai egyelőre még ismeretlenek. Az éjjeli órákban több miniszternek az újságírók előtt tett nyilatkozata is megerősítette ezt a hírt. Az ellenzéki pártok körében a tervezett kormányintézkedés nagy meglepetést és lehan-

golságot keltett, mert attól tartanak, hogy ezután az első precedens után sor kerül majd a többi nemzetiségi, továbbá ellenzéki lapok betiltására is. A Bácsme gyei Napló ma még megjelenik.

Srskics belügyminiszter egyébként kedden délelőtt tíz órakor fogadja a sajtó képviselőit és ez alkalommal nyilatkozni fog a Magyar Párt feloszlásáról, a Bácsme gyei Napló betiltásáról és a belügyminiszterium további tervezett intézkedéseiről is.

Ismét előtérben a koncentráció

Jovanovics Ljuba munkakormányt alakít? — Davidovics Ljuba hétfőn kétszer volt kihallgatáson a királynál

Beogradból jelentik: A válság, ugyilátszik, a hétfői napon döntő fázisába jutott és már a legközelebbi órákban várható a krízis valamilyen irányban való megoldása. A királynak a politikusokkal folytatott tanácskozásai mindinkább előrehaladnak és mindenfelé arra mutat, hogy a szerdai nap folyamán mandátumot fog adni valamelyik politikusnak az új kormány megalkotására.

A lehetséges kombinációk közül még mindig a koncentrációs kormány alakítására adandó megbízás áll előtérben és a jelek arra mutatnak, hogy valóban először az összes nagy pártokból álló koncentrációs kormány alakítására fog kísérlet történni. Hogy ki kap mandátumot ennek a megalkotására, arra nézve meglehetősen homályosak még a politikai körök információi. A legtöbb valószínűség amellest szól, hogy Jovanovics Ljuba, a parlament elnöke fog erre a királytól megbízást kapni. Jovanovics Ljuba eddigi politikai szereplésénél fogva valóban a legalkalmasabbnak látszik ennek a feladatnak a megoldására, bár a válság alatt a Radicspárti képviselők Beogradba érkezése óta tanúsított magatartása az ellenzék soraiban meglehetősen bizalmatlanságot keltett vele szemben. Mégis ugyilátszik, hogy ő az a radikális politikus, — természetesen a most már ellenzékének számító Petrovics Nasztázon kívül — akinek személyét az ellenzék mégis a legnagyobb garanciának tartja. Főleg azért látszik Jovanovics Ljuba esetleges kormányalakítási kísérlete kilátásosnak, mert az ellenzék számára is föltétlenül előnyösebbnek tűnik föl egy koncentrációs kormányban való részvétel, mint egy Pasics-Pribicsevics-féle választási kormány.

Az optimista ellenzéki körökben azonban azt hiszik, hogy az ellenzéknek elég ereje volna a maga soraiból megalakítani a munkakormányt és nincs szükség kon-

centrációra, különösen akkor, ha ez a radikális-pártnak teljes egészében való befogadásával járna.

A radikális-párt és Pribicsevicspárt ezzel az ellenzéki reménykedéssel szemben továbbra is rendületlenül bizik abban, hogy a mostani kormánykoalíció fog választási kormányt alakítani. Ezt bizonyítják a kormány az utóbbi napokban tett intézkedései is, amelyek érthetetlenek volnának egy lemondásban levő kormánytól akkor, ha az nem bizna erősen abban, hogy a hatalom továbbra is a kezében marad.

Davidovics kihallgatása

Délelőtt az udvarban nem voltak politikai kihallgatások, míg délután 3 órára Davidovics, aki az utóbbi napokban többször volt királyi audiencián, kapott újból meghívást az udvarba. Davidovics 3 órától négyig volt a királynál és feltűnt, hogy kedvetlenül távozott az udvarból. Innen visszatért a parlamentbe és az ellenzéki vezérekkel folytatott hosszasan tanácskozást. Közben délután öt órakor Nincics külügyminiszter jelent meg az udvarnál és egy óra hosszat referált az uralkodónak a külpolitikai helyzetről. Este fél hétkor Davidovics ismét visszatért az udvarhoz és fél nyolcig tartó kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia után Davidovics a parlamentben informálta az ellenzéki vezéreket és párthiveit a kihallgatás eredményéről.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Davidovicsnak nehézségei vannak az udvarnál a Radicspárt magatartása miatt, különösen Radics külföldi nyilatkozatai és a Radicspárt kiáltványa miatt. Az udvar részéről garanciákat követelnek a Radicspárt magatartására nézve. Az ellenzéki pártvezérek délutáni tanácskozásán valószínűleg erről volt szó és igyekeztek ezeket a nehézségeket eliminálni. Hogy ez miképpen sikerült, azt csak a legközelebbi napok eseményei fogják igazolni.

Ukrajnában

próbamozgósítást rendelt el szovjetkormány

Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsa permanens üléseket tart, melyek jelentős politikai eseményekkel függnek össze. Így nagy feltűnést keltett Dzersinskiné, a legfelsőbb gazdasági tanács elnökének lemondása, továbbá Semasko népbiztosnak egészségi okokból való visszavonulása. Az utóbbinak helyét Kartasov foglalta el. Tuchasevskit újból kinevezték a nyugati front főparancsnokául. Londoni jelentések megerősítik a szovjetkormány átszervezéséről szóló híreket. Londonban úgy tudják, hogy Trockij átveszi a legfelsőbb gazdasági tanács vezetését. Dzersinskit pedig kinevezik Trockij helyére a hadügyi hivatal főnökévé.

Moszkvában harcias a hangulat Trockij és Rikov hívei között. Kormánykörökben lehetségesnek tartják, hogy Rikov elhagyja helyét, a melyet Trockij-val fognak betölteni. Trockij Budenny jelöltségét támogatja a vörös hadsereg főparancsnokságára.

Budenny közben a vörös hadsereg ama részének főparancsnokául nevezték ki, amely a romániai határokon a mozgósítási kerületekben van elhelyezve. Ukrajnában próbamozgósítást rendelték el. Kamienic-Podolskban Trockij odaérkezését várják. A próbamozgósítás Romániában nyugtalanságot kelt.

Pribicsevics lapja

a Magyar Párt betiltásáról

„Politikai szervezet — contra lege“

A Magyar Párt feloszlásáról Pribicsevics lapja, a Recs a következőket írja:

»A belügyminisztériumban szerzett értesülésünk szerint a vajdasági nemzeti kisebbségek egyesületei és szervezetei tekintetében azon az állásponton áll a minisztérium, hogy az alkotmány 14. szakasza értelmében a polgároknak joguk van egyesüléshez, amennyiben az nem ellenkezik a törvénnyel. Az 1879. évi rendelet pedig, amelynek törvényereje van és érvényessége a Vajdaságban, a nemzeti kisebbségeknek csak kulturális célokból való szervezkedését engedi meg. A Vajdaságban ez a rendelet egyesülési törvényként van hatályban. Miután a magyar politikai szervezetek megteremtése — a rendelet szerint — ellenkezik a törvénnyel és az alkotmánnyal, a belügyminisztérium betiltotta a Magyar Pártot.

Ilyen rendelkezésnek annál is inkább jogosultsága van, mert ezekben a politikai szervezetekben a királyság lojális magyar elemei is bekeverülnek az irredentizmus közepébe, amiről már elegendő adat van abban a sok kémkedési afférben (az utóbbi két évben több mint 40), amelyeket a határmenti vidékeken lepleztek le. A magyar nemzetiségű polgároknak politikai jogukat a többi polgárok társaságában kell gyakorolniuk és be kell lépniük azokba a pártokba, amelyek nem viselnek olyan nevet, hogy a nemzetiségeket kizárják. Ez hasznos volna ugy számukra, mint az államra és minden esetben hasznos volna királyságunk és Magyarország közti jóviszony szempontjából.

Ami a Vajdaság többi nemzetiségeit illeti, a belügyminisztériumban szerzett értesülésünk szerint az ő szervezeteiket úgy tekintik, mint contra legem politikai szervezeteket, amelyeket, mint ilyeneket, eddig eltiltettek. A minisztérium azon az állásponton van, hogy a törvényeket alkalmazni kell és hogy semmiesetre sem lehet felhasználni abususra a törvényes rendelkezéseket.«

Két válópör

Követi a Széchenyi-Apponyi-párbajt

Budapestről jelentik: Gróf Apponyi Antal és gróf Széchenyi Péter — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — a múlt hét folyamán pisztolypárbajt vívtak. A felek a párbaj után nem békültek ki. A lovagias afér összeszólközásból eredt és azzal a következménnyel járt, hogy mindkét gróf elvált feleségétől, azonkívül Apponyi Antal gróf még versenystállóját is felosztalta.

A párbaj előzményei a következők: Apponyi Antal 1910-ben Londonba költözött, ahol megismerkedett a londoni City egyik leggazdagabb bankárjával és kereskedőjével, *Nelkével*, akivel üzleti és baráti összeköttetésbe lépett. 1913-ban elvette Nelke leányát. A gazdag apósna mértéketlen vagyonából Apponyi istálló rendezett be, amelyben kitűnő paripákat nevelt. Tavaly »Ricsaj« nevű lovával az osztrák derbyt nyerte meg. Apponyi apósa pénzéből igen vidám életet folytatott. Különösen azon pezsgős és cigányos vacsorái voltak híresek, amelyeket Széchenyi Péter gróf családi körében rendezett. A főúri társaságokban suttogni kezdtek Apponyi gróf és Széchenyiné grófnő barátságáról és ezzel kapcsolatban támadt a férj és az udvarló között a már említett szóváltás, majd párbaj, végül — a kettős válópör. Apponyi kénytelen istállóját is felosztalni, mert a gazdag angol bankár hirtelen hazahívta leányát és beszüntette a pénzforrást.

Emberölés önvédelemből

Tárgyalás a szuboticali törvényszéken

A múlt év november 16-án este nyolc és kilenc óra között a Korzó-mozi előtt, az ott tartózkodó emberek szemelátára, véres esemény játszódott le. *Sztipancsevics József* henteslegény késsel megszúrta *Nosztrovics Mihály* keményítőgyári munkást, aki néhány óra múlva belehalt sérülésébe.

Hétfőn tárgyalta Sztipancsevics bűntudját a szuboticali törvényszék. A tárgyaláson *Pavlovics István* törvényszéki elnök elnökölt. A közbírád dr. *Marusics Koszta* államügyész képviselte, a védelmet dr. *Magarasevics Sándor* ügyvéd látta el.

Az ügyész szándékos emberölés bűntettével vádolja Sztipancsevicsot, aki múlt év november 19. óta van vizsgálati fogságban. A vádlott nem érzi magát bűnösnek a vádbeli cselekményben. Elmondja, hogy azon a végzetes napon este sok bort ivott, azután két ismerőssel a Korzó-mozi elé ment, ahol egy ott álló cukorkaárústól cukrot vásároltak. A mozi előtt sokan álltak, férfiak, nők. A képkirakat közelében a földön, háttal a falnak támaszkodva, három lisztes alak ült. Ezek közül az egyik fölkelte és őt meglökte, mire kérdőre vonta, hogy miért lökdösődik. Ebből előbb szóváltás lett, majd a lisztes lekaptá a kalapiját és elkezdte őt azzal ütni. Hogy ki volt nem tudja. Amikor az ütések miatt védekezni akart, látta, hogy a lisztes kést vesz ki a zsebéből, kinyitja és kezében szurásra készen tartja. Erre ő is elvette kését, — egy fanyelű, sárga, úgynevezett budli-bicskát — és támadója felé szurt. Amikor látta, hogy az vértől elborítva, elesik, elfutott, a társai is elszéledtek. Az eset utáni napon önként jelentkezett a rendőrségen.

A vádlott után a tanukat hallgatta ki a bíróság.

Budanovics Peró, aki a megölt *Nosztrovics* társaságában volt, elmondja, hogy *hárman*, ő, *Nosztrovics* és *Bosnyák Béla*, a »muzi«-ba akartak menni, de már kezdődött az előadás, azért nem mentek be, hanem a bajáratnál álltak. *Nosztrovics*, a megölt legény, cukrot akart venni egy cukorka-árústól. Aztán látta, hogy dulakodás támad és *Nosztrovicsot* valaki megszúrta.

Maluscik József tanu elmondja, hogy ők Sztipancsevicsel háromnegyed 9 óra tájban a Korzó-mozi elé jöttek, ahol sok ember volt. Három »lisztes« alak a földön ült, háttal a falnak támaszkodva. Amikor ők odajöttek, a lisztesek felálltak, körbefogták Sztipancsevicsot és az egyik lisztes a kalapijával ütötte. Akkor Sztipancsevics is ütött.

Elnök: Látta, amikor a vádlott megszúrta *Nosztrovicsot*?

— Nem. Csak láttam, hogy ütött feleje.

— Látott kést?

— Igen, *Nosztrovicsnál* láttam kést. Ki volt nyitva.

A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd után, a bíróság meghozta az elítéltet, amely szerint a vádlottat *önvédelem* címén felmenti és elrendeli azonnali szabadonbocsájtását.

Az ügyész felebbezést jelentett be.

Hősök csontjai — kilónként 20 centimesért

Hívnák a verduni csatatéren

Csak nemrégiben emlékezett meg a világsajtó arról az üzérkedésről, amit a kizsátsai harcok esett hőseinek csontjaival végeztek lelkiismeretlen kufárok, — most pedig a párisi lapok leplezik le azt a vásárt, amelyet a *franciaországi műtrágyagyárak a verduni harcok halottainak csontjaival* üznek.

Emlékeztet, hogy a bevehetetlennek bizonyult francia erődért lefolyt harcokban százazrek pusztultak el úgy francia, mint német részről. A város környéke nagy temető, amelynek tömegsírjaiban ezrével fekszenek együtt a francia és német hősök és most, nyolc évvel a nagy harcok után ezeket a sírokat is megbolygatták, hogy az ott talált csontokat ipari célra felhasználják.

A francia lapok közlése szerint a verduni francia hatóságok több embert letartóztattak, akikről kiderült, hogy a tömegsírokat felásták és az ott talált emberi csontokat kilónként 20 centimes árban eladták az északfranciaországi műtrágyagyáraknak. Hír szerint teljesen megszervezett társaságok foglalkoztak ezzel a jól jövedelmező üzlettel. Egy másik leplezett társaság fémhulladékokat szedett össze a harcok és a sírokban és az ott talált fémeket kilónként 50 centimes árban értékesítették.

A lelketlen büntény miatt több embert letartóztattak, akiket elfogatásuk után alig tudtak a hatóságok megmenteni attól, hogy a felháborodott lakosság a kegyelestét kufárokat meglincselje.

Akasztási játékból gyilkosság

Két év után kinyomozták Márffy Béla somogyi földbirtokos rejtélyes halálának titkát

Budapestről jelentik: A főkapitányság két detektívje özv. *Márffy Béláné* felkérésére egy két évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság ügyében indított most magánnyomozást, amely teljes sikerrel járt: megállapították, hogy az 1922. november 9-ikén somogy megyei kastélyában felakasztva talált *Márffy Béla* földbirtokos nem öngyilkosságnak lett áldozata, — mint a hivatalos vizsgálat megállapította — hanem *inasa fojtotta meg, miközben ki akarta próbálni az önakasztás érzését.*

A két sulyzó

1922. november 10-ikén reggel hat órakor a földbirtokos inasa, *Német Sándor* azzal verte föl a *Márffy-kastély* cselédségét, hogy gazdája felakasztotta magát. A személyzet tagjai besiettek *Márffy Béla* szobájába. A hálószoba és dolgozószoba közötti ajtó egyik szárnya nyitva volt, az ajtó felső pereméről vastag függőzsinór lógott le feszesen és a félig nyitott ajtónak nekitámaszkodva, kissé ferde testtartásban, de úgy, hogy a lábak a földön nyugodtak, lecsukló fejjel, viaszárgán, kötélhurokkal a nyakán, holtan és megroskadt lábbal állott *Márffy Béla*. Ijedten szaladtak az ajtó mellé, hogy meglazítsák a kötelet. Segíteni már nem lehetett. *Márffy Béla* halott volt.

Az a kötél, amelynek egyik hurka mélyen bevágódott *Márffy Béla* nyakába, át volt vetve az ajtón és az ajtó tulsó felén a kötél végére két darab testgyakorló sulyzó volt rákötve és a két sulyzó huzta lefelé a kötelet.

A nyomozó hatóságok az inast hallgatták ki először. Azt vallotta, hogy este szobájába kísért *Márffy Bélát*, látta, amint leült az íróasztalhoz. Azután elment haza a feleségéhez. Más nem járt az éjszaka folyamán *Márffy szobájában*. Az öngyilkossági esetet már az első pillanatban gyanusnak találták. Fölmerült ugyanis az a kérdés, hogy vajon az a két sulyzó, amely a kötél másik felét megfeszítette, elég nehéz-e arra, hogy valaki így megölhesse magát. A kétsulyzó súlya összesen 11 kilogramm volt; az orvosi vélemény ugyanhangzott, hogy ez a suly éppen elég ahhoz, hogy az öngyilkosjelölt gégéjét oly

erősen megszorítsa a hurokkal, hogy ezáltal fulladás állhasson be.

Önakasztás fogadásból

Márffy családjának az volt a véleménye, hogy a dúsgazdag, fiatal, egészséges földbirtokosnak semmi oka sem lehetett öngyilkosságra. Elhangzott azonban a nyomozás folyamán olyan tanuvallomás is, amelyből arra lehetett következtetni, hogy *Márffy Béla öngyilkossági szándék nélkül ugyan, de maga okozta halálát* és a titokzatos szerencsétlenség következő előzménye vált ismeretessé:

Két év előtt történt Somogy megyében, hogy egyik faluban, kinn a réten holtan találtak egy fa alatt egy kis fiút, aki állítólag fölakasztotta magát. A kötél a gyermek nyakán volt és egy gyöngy ágra volt kötve a kötél másik vége. A halott kisfiu kuporodottan guggoló helyzetben ült a földön és akkor széltehen-hosszában arról vitakoztak a környékbeli lakosok, hogy vajjon az a gyermek fölakasztotta-e magát, vagy pedig gyilkosság áldozata lett-e. A vitakozók között volt *Hoyos Miksa* gróf nemzetgyűlési képviselő, *Márffy Béla* és más somogy megyei birtokosok. A somogy megyei birtokosok ez esettel kapcsolatosan az akasztással járó különböző érzésekről beszéltek, szó volt arról, hogy mit érez egy akasztott ember az utolsó életpillanatában és vajjon állva meg tud-e halni a haldrasztán ember. Ezekről a kérdésekről fogadásokat is kötöttek és a somogy megyei birtokosok eltávozásukkor kijelentették, hogy ki-ki magán próbálja meg azt, milyen az az érzés, amikor az ember önmagát fölakasztja és majd később beszámolnak tapasztalataikról. *Márffy is vállalkozott a társaság előtt arra, hogy kipróbálja az önakasztást*. Nyilvánvaló volt, hogy a röviddel később történt titokzatos haláleset összefüggésben áll a bizarr fogadással. A hatóságok ezen az alapon öngyilkosságnak minősítették a halálesetet.

Az újabb nyomozás

Márffy Béla édesanyja, özv. *Márffy Béláné* két év múltán sem tudott beletnyugodni a hatóságok megállapításába és husvét előtt néhány nappal felkérte

lovag *Blalokursky Géza* detektívfelügyelőt, hogy az ünnepekre utazzon le hozzá *Hencsére* és kísérelje meg kibozgni a rejtélyes ügyet. A detektív másodmagával végezte a nyomozást és elcsőnek az inast hallgatták ki. *Német Sándor* nyomban ellentmondásokba keveredett, amikor kérdést intéztek hozzá arra vonatkozólag, hogy *Márffy*, miután visszavonult szobájába, miért csöngetett neki, *Német Sándor nem tudott mit felelni erre.*

A keresztkérdések hatása alatt megtört az inas és teljes beismerő vallomást tett.

— *Márffy Béla* ur — kezdte — a mikor a szobába értünk, azt mondotta nekem, hogy ő most fogadásból kipróbálja az akasztást. Elővett egy függőkötelet, amelyre rákötötte azt a két sulyzót, amellyel tornáznai szokott. A sulyzókat átvette az ajtón, hurkot készített a kötél másik felére, engem átküldött a másik szobába és azt mondta, hogy fogjam a sulyzókat, ő bent a nyakára teszi a kötelet. Arra szólított föl engem, hogy ha kopog az ajtón, akkor azonnal nyissam ki óvatosan az ajtót és úgy vigyázzam, hogy a sulyzókat emeljem a kezemmel, hogy ezáltal ő odabent leoldhassa a nyakáról a kötelet. Én be is mentem a szobába és ekkor az a gondolatom támadt: ott feküdt az asztalon az a pénz, amellyel a nagyságos ur reggel Kaposvárra akart utazni. Fogtam a sulyzókat és ahelyett, hogy meglazítottam volna a kötelet, megrántottam a sulyzókat és hallottam, amint a nagyságos ur bent hörögni kezd. Kiáltani már nem tudott, a kezével csapkodott és el is érte az ajtófélfája mellett levő csengőt és sokszor egymásután csöngetett. Később nyitottam csak be a szobába és úgy hagytam ott a halottat, ahogy volt. Kevés pénzt vettem csak magamhoz, kiosontam a szobából és rázártam az ajtót.

A vallomás után a budapesti detektívek azonnal értesítették újra a kaposvári ügyészséget és a vizsgálóbíró. *Német Sándor* szolgát letartóztatták.

A gyilkos britanniás

Magyarországon körözik Kmetty Károly főhadnagyot

Budapestről jelentik: A székesfehérvári dandárhadbírósgyilkosság és más bűncselekmény címén körözölevelet bocsátott ki *Kmetty Károly* 29 éves, volt tartalékos főhadnagy ellen. *Kmetty Károly* annak idején nagy szerepet játszott a Britanniá-szállóban működő különítményben, de az ott elkövetett cselekményeiért amnesztidban részesült. A székesfehérvári katonai törvényszék régebben elkövetett bűncselekményeiért akarta őt felelősségre vonni s ezért az ország összes hatóságaihoz körözö levelet küldött *Kmetty* ellen, amelyben felsorolja azokat a bűncselekményeket, amelyekkel *Kmetty Károlyt* gyanúsítják.

E bűncselekmények között szerepel többek között az a gyilkosság, amelyet *Kmetty Károly* 1918 december 6-án követett el Budapesten. A forradalom után *Kmetty* találkozott a Wesselényi-uccában *Gábor Hugó* tanárirelőttel, akivel szóváltása támadt és a szóváltást tettlegesség követte, amelynek folyamán *Kmetty* revolvert rántott és *Gábort* nyakszirtén lötte. *Kmetty Károlyt* sem Budapesten, sem szállóvárosában, Hódmezővásárhelyen nem találták meg.

„A két árva“
„Ut a boldogság felé“
„A sátán helytartója“
„A böregő“
„Borgia Lukrecia“
„Monna Vanna“ stb.

BALKAN FILMEK
NOVISAD

Előkészületek a subotici közgyűlésre

Halasztást szenved a színház felépítése

Szubotica város kiszélesített tanácsa április 30-ikára tervezte rendkívüli közgyűlést, amelynek tárgysorozatára a tanács több fontos városi ügyet vett fel. A közgyűlést azonban el kellett halasztani, mert a főispán és polgármester kinevezése jóval később történt meg, mint ahogy a tanács remélte és így a város új igazgatási vezetőinek nem volt elég idejük a napirendre tűzött ügyek kellő áttanulmányozására.

Ma már azonban semmi akadály sincs annak, hogy a közgyűlést rövidesen megtartsák. A tanács már megkezdte a közgyűlés előkészítését, amelyen a színházépítésen és az uccarendezésen kívül több új ügy is szerepelni fog. A közgyűlés elhalasztása folytán nagy késést szenvedett a színház felépítésének ügye, mert a tanács úgy tervezte, hogy a közgyűlés kedvező határozata után nyomban hozzákezd a színház felépítéséhez, úgy, hogy az új színház őszre már elkészülhessen. A közgyűlés elhalasztásával azonban a színházfelépítés feletti döntés is előreláthatólag a nyár végére marad.

A közgyűlés határidejét még nem állapították meg. Valószínű azonban, hogy május második felében fogják megtartani.

Sztrájkolnak

a nagykártyások

Forradalom a budapesti Nemzeti Kaszinóban

Budapestről jelentik: Az a titkos, lappangó elégedetlenség, amely hónapok óta fűtötte a Nemzeti Kaszinó tagjainak nagy részét a főnálló Csekonic-rezsim ellen, az elmúlt héten nyíltan és hangosan robbant ki a közgyűlésen, amely kétharmad többséggel megbuktatta a régi igazgatóságot, élén Csekonic Iván gróffal.

Az elégedetlenség néhány hónapra nyúlik vissza, amikor gróf Csekonic kiadta a Kaszinó földszintjét banknak és a nevezetes szeparék-ból, a »libaszobák-ból« kasszaterem lett. Volt is tiltakozás, de Csekonic rendelkezése a hangosakat elnémították. Muszáj volt ezt megtenni — mondotta —, különben nagyon föl kellett volna emelni a tagdíjakat. Mindemellett mégis bekövetkezett a tagdíjaknak aranyparításra való emelése, ami rendkívül elkeserítette a Kaszinónak számos oly tagját, akik anyagilag nem bírták az inflációs idők iramát és még a redukált tagdíjakat is csak nehezen fizették. Ezek vonultak föl teljes számban a közgyűlésre, amelyen Edelsheim-Gyulay Lipót gróf is fölszólaít és a maga részéről is erős kritikában részesítette a főnálló gazdálkodást. Izzó volt a levegő, az ellenpárt erősen dolgozott és már a szavazás megkezdése előtt az augurok látták, hogy Csekonicék megbuktak, bár a történelmi arisztokrácia közül az Apponyiak, Andrásnyak, Erdődyek velük szavaztak. És így új igazgatóság kerül a kaszinó élére. Kompromisszum árán újra belekerült Széchenyi Emil gróf is, a másik két új igazgató Wenkheim Dénes gróf és Jekellatussy Zoltán.

A régi vezetőséggel szimpatizáló magnások — főleg a nagyjátékosok — most sztrájkba léptek és vagy egyáltalában nem látogatják a kaszinót, vagy ha fölmennek is, nem kártyáznak. Az ugynevezett »nagy partik« most áttették székhelyüket a Park-Clubba és egyáltalában nem játszanak a Nemzeti Kaszinóban, amely így a kártyapénztől elesve, alig rendelkezik bevétellel. A sztrájk-

kal ki akarják éhezíteni az új igazgatóságot, amely pénz nélkül nem tudván gazdálkodni, kénytelen lesz visszavonulni. Tény az, hogy körül-

belül tíz nap óta a kaszinóban nincsen játék. Hogy az új igazgatóság meddig bírja ezt a passzív rezisztenciát, azt a jövő fogja megmutatni.

A szélsőséges pártok győztek a német választásokon

Junius elsején ül össze az új birodalmi gyűlés

A vasárnapi német választások, amelyek Berlinből érkező hírek szerint meglepő simán, nyugodtan folytak le, mint előrelátható volt, a két szélső pártot: a német nemzetieket, a fajvédőket és kommunistákat juttatta sikerhez. A végső eredményt csak kedden tudják meg, de már ma is biztosnak jászák, hogy a német parlamentárismusnak a jövőben fokozottan számolni kell a legbaloldali és legjobboldali elemekkel, akiknek pozíciója a várokozdon felül megerősödött. Poroszországban és Szászországban a kommunisták erősen leszorították a szociáldemokratákat, akiknek kudarca egyrészt a szokatlanul győnge agitációnak tulajdonítható. A jelek szerint a szociáldemokraták 30—35 mandátum-vesztéssel vonulnak be a parlamentbe, a kommunisták viszont körülbelül 70 képviselőt küldenek be a jelenlegi 18 helyett. A fajvédők és a német nemzetiek, akik Bajorországban és Keletporoszország nagyrésztében jutottak döntő súlyra — a már ismert eredmények alapján — 15—20 mandátummal kapnak többet. A parlament eddigi nagy-pártjainak szavazatait csak kis részben hódította el a szélsőséges politika, a legtöbbje a sok kis pártra szavazott, amelyek, — mint Berlinből jelentik, — érzékenyen megtizedelték a vezető-pártok hadsoraikat.

Az új birodalmi gyűlés a választás után harmincegy nappal, legkésőbb junius 4-én ül össze.

Ujabb jelentés szerint a német vá-

lasztásokról eddig 401 mandátum ismeretes, amely a következőképen oszlik meg a pártok között: Német fajvédők 24, német nemzetiek 82, német néppárt 40, centrum 52, bajor néppárt 14, demokraták 23, szociáldemokraták 95, kommunisták 55, kisebb pártok 18.

A jelöltek közül eddig a következőket választották meg: Centrum: Marx kancellár, Ferrenbach és Wirth volt kancellár, nacionalisták közül: Bismarck Otto, a vaskancellár unokája, Tirpitz admirális, a néppárt részéről: Stresemann, a szociáldemokraták közül: Müller volt kancellár, Loewe a birodalmi nemzetgyűlés volt elnöke, Seidemann.

Késő esti jelentés közli, hogy a választásokon 23 millió szavazatot adtak le. A mandátumok a következőképen oszlanak meg: szociáldemokraták 105, kommunisták 68, német nemzetiek 84, centrum 54, német néppárt 38, demokraták 25, fajvédők 31, bajor néppárt 22, kisebb pártok 20.

Az eddigi eredmények szerint a legtöbb mandátumot a szociáldemokraták veszítették, akiknek a múlt parlamentben 180 képviselőjük volt. A legtöbb mandátumot viszont a kommunisták nyerték, akik megháromszorozták mandátumaik számát. A német jobboldaliak minden erőfeszítésük ellenére sem tudtak többséget szerezni. A választások után csakis koalíció jöhet számításba a demokraták, a centrum és a néppárt bevonásával,

Magyarok-szerbek Amerikában ÖREG AMERIKÁSOK

— A Bácsmegei Napló kiküldött munkatársától —

Az öreg amerikai, ha meglelt korában vándorolt ki, soha igazán amerikaivá válni nem fog. Alig beszéltem olyan magyarral, szerbvel, aki ha meglelt korában került ki, hazane vágyódnék. Könnybe lábad a szeme, ha otthonról beszél. Sóvár fájdalommal irigyel, hogy én haza megyek és ő itt marad. Minél jobban fészeng amerikai voltával; néz le mindent, ami hazai; veri a mellét, hogy mennyivel különb itt minden, annál inkább leplezi önkínzó öncsalással az ő forró, szenvedéses, maga előtt is titkolt nagy epekedését és öntudatlan perceiben annál kegyetlenebbül le bírja az a fücska, de kiirthatatlanul szent betegség, aminek nincsenek orvosi tünetei, csak neve van... úgy hívják, hogy honvágy.

Nem szabad hinni az öntelt leveleknek, azoknak a szent csalásoknak, amelyek hozzátartozóikat akarják megnyugtattani. Talán önmagukat is?... Mindenek van álmatlan, epekedő éjszakája... Mind érzi azt a lélekbe vágó, metsző fájdalmat, amit a távolság, a kilométerek rájuk nehezdedő tudata hasogat ki.

— Ez a gyár az enyém — sóhajtott egy barátom — de oda adnám, ha most az anyámat láthatnám.

— Minden éjszaka a kis testvéreimmel álmodom, — kiáltott fel egy öntudatlan pillanatában a másik.

— Minden nap elveszett nap az életből. Tudom. Elfecséreltem a legnagyobb kincsét: az életemet, — állapította meg keservesen a harmadik, amíg nem volt pénzem, azzal biztattam magam, hogy haza megyek máholyt lesz,

most még 500, még 1000, megint még 1000 dollárt akarok. És minél több lesz, annál többet fogok akarni... Ezenközben elmúlik az életem...

Ez az igazság. Akinek nincs pénze, itt marad, hogy legyen. Akinek van, az itt marad, mert még többet akar. Már áldozata a rohanásnak a dollárért, mint a kártyás a játéknak, vagy az ópiumszívó a szenvedélyének. S míg küzd önmagával s míg halogatja a holnapot: észre sem vette, már elmúlt az élet.

Haza vágyik s ha hazajut, alig tud megszokni. Nagyon szűk, korlátozott, túlhaladott, kényelmetlen már neki az, amire visszavágyott: az otthon. Amerikából hazavágyik és itthonról Amerikába. Nem két hazát adott neki végzet, hanem két hazát vett el tőle.

Ez alól persze vannak kivételek. És az élet maga nem csupa hazavágyódás, vannak ennek az üvegházi életnek örömei: apró mulatságok, sikerek, ambíció. Ezek azonban csak narkotikumok... Viszti a szenvedélye: a dollár... a dollár... mindig a dollár. Rábját már ennek, mint a hazárdjátékos a kártyának. Ha nyer, az nemcsak öröm, de felemelő érzés, sőt büszkeség; ha veszít, még dühösebb vágy viszti, hogy nyerjen.

Aki családot alapít

Aki családot alapít, azt Amerikának alapította. Az első gyerek úgy ide köti, hogy azt a kötelet többé elszakítani nem lehet. Mert a gyerek, aki ott született, ebben a levegőben nevelkedett, az menthetetlenül amerikai. Az öreg amerikai még csak haza-haza vágyik, még

megmarad lelkében hazainak, de már nem is tud, nem is akar megmocogni innen, ide horgonyozza a gyerek, a szabad, gazdag, hatalmas Amerika gyereke, akiből itt minden lehet és aki még rongyosan is büszke arra, hogy a legnagyobb és legtülségőbb crejú birodalom fia.

Trentonban, Philadelphióban, Baltimoreban, Clevelandban, Hiumlervilleben, Pittsburgban, New-Brunswickban és más helyeken sok magyar családnak jártam. Nagybárá egyaránt között házasodnak és a már Amerikában született gyerekek, sőt unokák is tökéletesen abszolválnak óhazai nyelvükön. Rájuk ragadt az óregekről, hogy hazájukkal érznek, büszkén verik a mellüket, de azért mégis csak amerikaiak ők. Csak annyira vallják magukat ők ó-hazainak, mint a Wanderbiltek hollandnak, vagy a newyorki érsek írnek. Nem uralkodó gondolat ez már náluk, csak tradíció. Az amerikai horvátok még hazai újságokra is prenumerálnak.

Új amerikasok

Aki fiatalon kerül ki: minden ízében amerikaiává válik. Az ifjuság rugalmassága belenevel, beleszoktatja ebbe az új világba. Elcinte vágják haza; az anyjához sir, azután új örömeik, új szenvedélyek, új levegő, új életfelfogás... De a legtöbb megmarad hazája hű fiának.

*

A háboruban tömegével szedelőzködtek fel, hogy átvergődve veszedelmekben, küzdjenek vagy haljanak hazájukért... A háború vége felé mindenki azt számította, hogy hazamegy.

Ma? Haza gondol. Dollárt küld. Megveri azt, aki nemzetét szítja. Sirva fakad az ő kis, meghatóan meleg és lelkes kis templomaiban. Izgatottan várja a hazai híreket... De az óhaza elbonyvult mégis az ő vesztesség listáján.

Kun, Andor

HIREK

— A szerkesztőségül. A Bácsmegei Napló szerkesztősége olyan belső változás hírért kénytelen közölni olvasóival, amely a mi megítélésünk szerint több, nagyobb jelentőségű, mint az, hogy egy szerkesztőségi íróasztal gazdát cserél. Dr. Dettre János kiváló kollégánk ma megvált a Bácsmegei Napló szerkesztőségétől. Régebbi elhatározását valósítja meg dr. Dettre János, aki az újságírás munkájától távol akar a jövőben tehetségével és tudásával használni minden igaz ügynek. Mi nehéz szívvel regisztráljuk ezt az elhatározást, amelyet nem sikerült megváltoztatnunk.

— Bulgária jóvátételi szállítása. Beogradból jelentik: Az S. H. S. királyság szalonikii főkonzulátusa értesítette a földművelésügyi minisztériumot, hogy Bulgáriából jóvátételi szállítás fejében száz vaggon tengeri érkezett Szalonikibe az S. H. S. királyság számára. A kormány intézkedése folytán ezt a tengerit Beograd, Smederevo és Valjevo járáások árvízszújtotta lakossága közt fogják elosztani.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Bozsidar Trifunacot, az állami adósságok igazgatóságának osztályfőnökét törvényszéki bírónak nevezte ki Becskerekre.

— Szakadás a Macdonald-kormány és a szabadelvű-párt között. Londonból jelentik: Beavatott politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a kormány és a szabadelvű-párt között a szakadás minél előbb bekövetkezik. A szabadelvűek lapja szerint a kormány a szakadás mellett foglalt állást. Figyelemre méltó, hogy a szabadelvű-párton belül is heves harcok dúlnak. Lloyd George odatörekszik, hogy Asquith volt miniszterelnököt a párt vezetői polcáról leszorítsa.

Lakásbiróságot kap Osijek. Osijekről jelentik: A zagrebi helytartóság megszűnésével megszűnik a zagrebi lakásbiróság is, mely a lakásügyekben második fokozatban hozta meg döntéseit. Ezentúl minden tartományi főispánság székhelyén — így Osijeken is — létesül lakásbiróság, ami a lakásügyek lebonyolításának gyorsaságát nagymértékben elősegíti.

Időjárás. (Popovics György közoktatásiügyi inspektor jóslata.) Kedden, május 6-án hűvös éjjel után tisztuló, csaknem teljesen derült, meleg nap következik. Déli ki van zárva, pázsítás eső még lehetséges.

Elbocsátások a zalaegerszegi fogolytáborból. Budapestről jelentik: Dioszeghy János miniszteri tanácsos most készült el a zalaegerszegi tábor felülvizsgálásával és előterjesztésére a belügyminisztérium elrendelte 193 internait szabadonbocsátását. Ezenkívül 270 lakója marad még a fogolytábornak.

Dánia leszereli hadseregét. Kopenhágából jelentik: A szociáldemokrata Stauning-kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amely a hadügyi kiadásokat 50 millió dán koronáról 8 millióra szállítja le és megszünteti az általános védkötelezettséget. A dán flotta, a javaslat szerint, ezentúl csak 9 egységből fog állni.

Óriási ciklon Északamerikában. Newyorkból jelentik: Karolinából és Arkanzaszból érkező árciklonok szerinti borzalmas erejű ciklon dúlt. Kora hajnalban kisebb fergeteg keletkezett, amely rövid idő alatt hatalmas méretű viharra dagadt. A szél ereje oly nagy volt, hogy az utcán felkapta az embereket és felröpítette a levegőbe. A háztetőket a szél elsodorta, a villanypóznákat kidöntötte és a sineket felszakította. A ciklonnak, eddigi megállapítások szerint, 106 ember esett áldozatul, 400 pedig súlyosan megsebesült. A legnagyobb pusztítást Arkanzaszban idézte elő, itt több mint 50 város elpusztult. Filiana, amely közel 100.000 lakost számlál, ma már csak romhalmazzal áll.

Eljegyzés. Tabakovits Márta és Varga Atal jegyesek.

Az óbecsei rendőrök büntetését a Tábla is jóváhagyta. Novisadról jelentik: A noviszadi Tábla hétfőn tárgyalta Lalic Marko és Zsivkov Veta óbecsei rendőrök ügyét, akik a múlt husvét első napján súlyosan megverték Vass Viktoriát. A noviszadi törvényszék ez ügyben a rendőröket 3-3 évi fegyházra ítélte. A hétfői tárgyaláson a Tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Sevcsik-vonósnégyes hangversenye Szubotícán. A világhírű Sevcsik cseh vonósnégyes május 8-án, csütörtökön este fél kilenckor hangversenyt tart a szubotícai Városi Színházban. A kiváló együttes műsorán Borodin, Smetana és Schubert-darabok szerepelnek. Jegyek 20 dinártól 100 dinárig Vig Zsig. Sándor könyvkereskedésében elővételben kaphatók. A hangversenyt a szubotícai Filharmonia hangversenyiroda rendezi.

Bácskaiak Amerikában. Mint Amerikába kiküldött munkatársunk jelenti, utanjárása olvasóink amerikai hozzászólóinak felkutatására eredménnyel járt. Az Amerikai Magyar Népszavában közzétett hirdetésére legutóbb két bácskai jelentkezett, akikről itteni hozzátartozóik már évek óta nem hallottak hírt. Az egyik Löwy Dezső (David Le Roy) szubotícai és címe: Newyork 441 E 137 th. St., a másik Mészáros János óbecsei, címe: Canal Dover Ohio Box 333.

Megszűnik az oszijekai vasúti rendőrség. Oszijekéről jelentik: A belügyminisztérium elrendelte az oszijekai vasúti rendőrség feloszlását. A vasúti rendőrség működését még május első felében megszünteti.

Az új magyar nemzeti bank alakuló közgyűlése. Budapestről jelentik: Az új nemzeti bank a hét folyamán tartja meg alakuló közgyűlését. Az eddigi hírek szerint a bank elnöke Popovics Sándor volt bankkormányzó, vezérigazgatója Schober Béla államtitkár, igazgatója Tabakovics Dusan.

A »Flora művirágygár. Virovitica, a zagrebi kiállításon. A »Flora« művirágygár pavillonja a zagrebi kiállításon általános feltűnést keltett, mert a kiállított gyártmányai, főleg pedig a speciális cikkei, úgy mint: sarkoszorok, műtuszárak és paraszárak, amelyek vetekednek valamennyi kiállított áruval, sőt a külföldi hasonló termékekkel is. A »Flora« művirágygár Jugoszlávia első és legnagyobb ilyen gyára, mely teljesen külföldi mintára van berendezve és alladóan több mint 60 munkást foglalkoztat. Gyártmányai ma már oly tökéletesek, hogy minden tekintetben, főleg azonban áraival, teljesen kiszorítja a külföldi árut a jugoszláv piacról. A cég társtulajdonosai sorában röviddel ezelőtt változás történt, amely csak fokozta a gyár aktivitását.

Pyram vegyészeti gyár Vel.-Kikindán. Óriási szenzációt keltett a zagrebi kiállításon az ingyen szétosztott izléses kivitelű reklám cipőkrém dobozokkal, melyeket erre a célra óriási mennyiségben készített.

»Vulkán« vas- és fémipari és kereskedelmi rt., Zagreb, (Primorska 9.) a zagrebi kiállításon a D. pavillonban izléses összeállításban mutatta be összes saját gyártmányú vas- és fémipari cikkei, amelyeket a gyár előállít és forgalomba hoz.

Hajlított székben, prima minőségű, eredeti gyári áron, nagyban raktár, — nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Hemler Péter utódánál, Novisad, az evangélikus templommal szemben.

Ami Önnek kell, az — Elsafluid! Ez az igazi háziszor, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Domj. Centrál 185. sz. (Hrvatska).

Mielőtt vásárol jégsekreányt, vendéglő, szállodai berendezést, sörkimerő-áprátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jégsekreánygyárától Subotica. Telefon 134.

SZÍNHÁZ

Marinka a táncosnő

Operettbemutató Somborban

A Szombori Műkedvelő Zenekar tizenegy operett-előadására minden jegy előre elkelt.

Valán ez a legjobb kritikája annak a teljesítménynek, amelyet a szombori műkedvelő-gárda nyújt a közönségnek, mert a Műkedvelő Zenekar eddigi előadásai, a »Három a kislány«, a »Médi« és a »Hollandi menyecske« nagy sikerei után már nem haladást, hanem egyenrangú új stációt jelent a pompás együttes előadásainak sorozatában a »Marinka a táncosnő« bemutatója, Jacobsohn és Oesterreicher librettója, Jean Guilbert fiúbemutató zenéje méltó stáffaszt kapott a szombori színházban, ahol vasárnap este először mutatta be a darabot a Szombori Műkedvelő Zenekar operettgyűjtése Scheib Károly kifogástalan rendezésében, Oswald Nándor karmester egyszerű betanításában és hozzáértő vezetése mellett. A nézőteret a helyi hatóságok vezetői és nemzeti különbség nélkül a közönség zsufolásig megtöltötte és lelkesen jutalmazta jól megérdemelt tapssal a szereplőket, Szombor kedvenceit. És a vasárnapi első előadás sikerei azt bizonyítják, hogy tizenegy estén át élvezetes ünnepe lesz a szombori színház épületében a város közönségének.

A szereplők nagy szorgalma,

igyekezete, rátermettsége vitte sikerre az előadást. A statiszták éppoly mértékben hozzájárultak beilleszkedő játékkal a darab teljes érvényrejuttatásához, mint a szereplők, akikről együttesen és külön külön is a legjobbat lehet mondani. »Marinka a táncosnő« nagystílusú partitúrája nehéz feladat elé állította a szereplőket, akik azonban ezt a feladatot sikeresen oldották meg. Markovits Bözsi Daisy szerepében úde megjelenésével, tiszta skálájú szopránjával színpadra teremtett szubrett, aki nemcsak megjárta a szerepét, de parancsot is magával sodorta a minden je ené után taps. orkánnal jutalmazott sikerig. Táncai külön eseményét képezik az előadásnak. A címszerepben Oswaldné Buckovics Maca tökéletes játékkal méltán nyerte el a primadonna szerepét. Tieger Mihály elegánsan, közvetlenül játszotta Iván herceg szerepét, Zsigmond Tibor mint Caesar állandó derűtségben tartotta a közönséget. Webster nagykövet szerepében Kovalovszky József nyújtott élvezetes alakítást. A többi szereplők: Lukács Gyula, Radicevics Sándor és Józich Dóra is megfelelően illeszkedtek bele az együttesbe.

A nagyszerű táncok rendezése Landau Géza táncmester érdeme.

Szombor közönségének nagy kulturális eseménye a »Marinka a táncosnő« előadása, amelynek sikere remélhetőleg buzdítólag fog hatni további működése során a Műkedvelő Zenekar kiváló együttesére.

—16.

SPORT

Szezonnyitó atlétikai verseny Budapesten. A BBTE. vasárnapi atlétikai versenyén a legtöbb magyar atléta starthoz állt. Részletes eredmények: 100 m. (II. oszt.) 1. Ruzsicska KAOE. 11.7 mp; 2. Pallaghy MAFC. 11.9 mp. 300 m. 1. Kurunczy KAOE. 400 m. junior. 1. Ruzsicska KAOE. 53.7 mp; 2. Magdics MAFC. 55 mp. 3. Cséfi MTE. 110 m. gát: 1. Muskát MTK. 16.8 mp. Kovács Nándor feladta. 4×100 m. válogatott staféta: 1. A) csapat 8 m. előny. (Magyar II., Veres, Muskát, Gerő II.) 2. B) csapat (Rózsahegyi, Kurunczy, Vida, Gerő II.) 5000 m. 1. Kulcsár István MAC. 15 p. 58.7 mp. 2. Végh FTC. Csekey feladta.

A magyar olimpiai B) csapat győzelme Antwerpenben. A magyar olimpiai B) csapat vasárnap Antwerpenben játszott a belga válogatott ellen. A magyar csapat váratlanul erős küzdelem után 1:0-ra megnyerte a mérkőzést. A gólt Reisner beadásából Csontos rugta. A belgák egy tizenegyesét félrelöktek. A magyar csapat Brüsszelben játsza második mérkőzését a brüsszeli válogatottak ellen.

A svájci bajnokság döntői. Mint Zürichből jelentik, a svájci futballbajnokság második döntőmérkőzését is elvesztette Servette csapata. Ezúttal az FC. Zürich verte meg 1:0 (0:0) arányban. A jövő héten Nordstern csapata játszik döntőmérkőzést FC. Zürich csapatával.

Megnyitották a párisi olimpiaszét Párisból jelentik: Ma nyitották meg ünnepélyesen a nyolcadik modern olimpiai játékokat. A kormány több tagja és a diplomataik közül is sokan jelen voltak a megnyitó ünnepségen, mely a Champs Elysée színházban folyt le. Ez az ünnepség egy prologussal kezdődött, amelyet Jean Richepin tartott. Utána Aischylos Agamemnonját adták elő. A szinkrasi ünnepséget száz atléta felvonulása követte, akik az olimpiai lobogót vitték végig Páris uccáin.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. május 5.

Berlin deviza 53 milliárd márka, valuta 50.9—50 milliárd márka.
Bécs deviza 880—886, valuta 878
Prága 42.85, valuta 41.85.
London 352.
Newyork 12.5.

Noviszadi terménytőzsde, május 5. Buza bácskai 317.50 dinár. Árpa 325—300 dinár. Zab 255—260 dinár. Tengeri prompt 227.50—232.50 dinár, májusi tengeri, fuvarrakomány ellenében 237.50 dinár, május—juniusi tengeri fuvarrakomány ellenében 240—245 dinár. Bafó fehér 700—710 dinár. Liszt nullás GG. 510 dinár, nullás G. 500 dinár, 2-es 450—455 dinár, 5-ös 380—390 dinár, 6-os 320—330 dinár, 7-es 280—290 dinár. Korpa 210—215 dinár.

Beograd, május 5. Zárlat: Bécs 0.1133, Bukarest 40.25, Genf 14.33, London 352.50, Milano 360.25, Newyork 80.50, Páris 521, Prága 237.25. **Határidő jegyzékek:** Milano május 25. 361. Páris ultimo 521. **Valuta:** cseh korona 2.36.

Zürich, május 5. Zárlat: Beograd 6.975, London 24.62, Páris 36, Milano 25.20, Newyork 561.75, Budapest 0.0070, Bécs 0.0079 egynyelcad, Bukarest 2.87, Szófia 4.15.

Budapest, május 5. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 1055—1090, London — Angol font 373400—383400, Páris — Frank 5490—5650, Takarékos korona 126.

Budapesti értéktőzsde, május 5. Bankok: Angol-magy. 65.5, Bosny. agrár 75, Földhitelb. 290, Hazai 217, Szlavon jelz. 66, Lloyd-bank 14, Cseh iparb. 27, Magyar Hitel 622, Jelzáloghitel 113, Olasz-bank 22.5, Mercur 17.5, Osztrák Hitel 218, Keresk. bank 1400. **Takarékpénztárak:** Belvárosi 30, Ált. takarékos 192, Pesti hazai 4570. **Biztosítók:** I. Magy. Bizt. 11200, Földhitel 300, Jég 245. **Malmok:** Back-malom 61, Concordia 44, I. bpesti gm. 143, Gizella 59, Hungaria 110, Királymalom 34. **Bányák és téglagyárak:** Beocsini 1050, Borsodi 170, Szentlőrinci 95, Cement 104, Szászvári 400, István-tégla 56, Drasche 255, Magnezit 2250, Aszfalt 85, Ált. közzénb. 3380, Salgó 655, Urkányi 1020. **Nyomdák:** Athenaeum 188, Franklin 120, Globus 50.25. **Vasművek és gépgyárak:** Gazd. gép 190, Fegyver 1250, Frankl 160, Ganz Dan. 2625, Ganz vill. 1790, Hofherr 170, Kistarcasai 52, Láng 150, Lipták 12, Ált. gépgy. 65, Magyar acél 275, Rimamurányi 126, Roessemann 95, Schlick 88, Méréz 27. **Különtétele vállalatok:** Ált. gázizzó 26, Bárdi 15, Bóni 88, Danica 152, Diana 9, Délicukor 630, Czimmer 11, Égisz 41, Izzó 660, Horvát cukor 1100, Gyapjamosó 56.

JUGOSLAVIJA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

BACSMEGYEI FŐTELEPEI:

NOVISAD

Petra Zrinjskog 36

Telefon 55

SUBOTICA

SOMBOR

Kr. Aleksandra 7. Trg V. Stepanovića

Telefon 303

2367

Telefon 216

ZETA FOSFORPASTA A LEGJOBB PATKÁNYIRTÓ

NYILTTÉR.**Értesítés**

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a város-
ligeti vendéglőt megnyitottuk, ahol Horváth G.
Matyi teljes zenekarával szórakoztatja a n. é.
vendégeket. Állandóan friss ételek és kitűnő
borok, hűsítő italok a legnagyobb figyelemmel
lesznek felszolgálva.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük.

Palotás és Társa

vendéglősök

3364

Értesitem tisztelt vendégeimet, hogy a pol-
gári Kaszinó épületében levő éttermemet május
6-án elsejével bezártam és az éttermet kávé-
házzá alakítottam át.

Midőn ezt tisztelt vendégeimnek szíves tu-
domására adom, egyben kérem további támo-
gatásukat.

Jó italokról és ételekről gondoskodom s
pontos és jó kiszolgálásért kezeskedem.

Tisztelettel

Kichler István

a Gradjanska Kávéház
tulajdonosa.

3249

Önkéntes árverési hirdetés.

Suboticán a VIII. kör 242. szám alatti
ház folyó hó 10-én (szombaton) délután
3 órakor irodámban önkéntes árverésen
a legtöbbet ígérőnek eladatik. Részletes
feltételek irodámban délután 2—5 között
megtudhatók. A vevő a lakást megegye-
zés esetén azonnal birtokba veheti.

Dr. Kiss József ügyvéd
Subotica.

3283

Felhívás!

A čantaviri gőzcséplőpéptulajdonosok köz-
ösen óhajtják tüzelőanyag szükségletüket be-
szerezni. Felhívatnak a fa és szénkereskedők,
hogy I. rendű bükkhasábra, 80—90 vagonig
és I.-a kákándobai diószén 20—30 vagonig
árajánlataikat 10 napon belül a következő
címe küldjék be:

Czokler József, Čantavir.

3339

Mezőgazdák figyelmébe!**Prima Sisal-Manila kötőszinég**

Fehér! Vékony! Nagy feszképesség!
Védjegy „Pók” (Spizne). 20%-al vékonyabb
és így kiadósabb, mint a konkurens áru!
Ára Din. 23.30

Kaszálógépalkatrészek, eredeti Knotek, Mc. Cornick,
Deering, Massey-Harris.

Kévekötpönyvát, egy- és több soros cukor-
répa kapálókat jutányos áron szállít:

„Erma” Knotek & Comp., Novisad
(A Strand-uton) 3273

ROTHAUSER és ROSENFELD

bőr és cipész kellők
kereskedés
SUBOTICA
Rudićeva ulica

GRISON

francia

CIPŐKRÉM

EGYEDÜLI LERAKATA

Építőanyag Ipari Részvénytársaság**PILOT ZAGREB**

VAJDASÁGI KÉPVISELETE

Eugen Árpádfy, Subotica

Paje Dobanovačkog ulica 5.

Mindennemű építkezési anyagok raktára
és nagybani eladása.

Cement	Épületfa
Mész	Facement
Kátránypapír	Majolikalapok
Ruberoid	Keramitlapok
Gipsz	Keramit kövezettöglák
Alabaszter	Samottégla
Stukatur	Samottliszt
	stb. stb.

3360

Figyelem!

Eredeti Hatschek ETERNIT fedőpala.
Kizárólagos joggal a Vajdaságra.

Hazai gyártmányu égetett kályhák, takaréklámpák,
szolid garantált minőségben.

„GREINITZ”

VASIPAR és KERESKEDELM R. T.

NOVISAD

Vasgerenda, Betonvas,
Rud, Abroncs, és Idomvasak, Sodrony
és Sodronyszög, „Winter“-féle
Tengelyek, Kapa, Asó, Lapát,
Villa és Kasza, Gyaluáru,
Csavaráru, Épület- és Butor-
vasalások, Iparvágány
Sinek 65/90. sz.

Valamint mindenféle vasáru.

3572

Fehér Woltman-faju

étkezési burgonya

franko vasutállomás Subotica azonnali szállításra
kg.-ként 1-30 din.

kapható vagon-tételekben.

Beinhauer Lajosné

szállító és bizományi cégnél. — Int. telefon 434

Subotica

3354

Uj vukovári arctisztító kenőcs szepő, him-
lőhely, sömör, májfolt, kelések, forrószápi pörösenés,
orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen

**Uj vukovári bőrszépítő szappan és pu-
der,** mely az arckenőccsel a használati utasítás
szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is
viruló és fiatal arcot kölcsönöz.

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár,
szappan 5 dinár. Utánzatoktól óvakodjunk! Csak
Krajčović által Vukováron készített kenőcs valódi.
Mindem tégelyen Krajčović, akészítő arcképe látható.

Zs. Krajčović gyógyszerháza, Vukovar.

3088/2560

SZÉN

közvetlen bármely boszniai bányából
kapható nagyban legolcsóbb
konkurenciamentes áron

„KALORIJA”

Telefon 104. BANJALUKA Bosna

Bácskai képviselő

Ivan Kalčić Sombor Telefon 284.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS

STARIBEČEJ és NOVIBEČEJ KÖZÖTT:

INDUL:

Staribečejről 1/2 5, 1/2 8, 1/2 10, 1/2 14, 16 órakor

INDUL:

Novibečejről 1/2 6, 9, 1/2 12, 15, 17 órakor

Az écskai uradalomnál (Torontálmegye, vasut-
és hajóállomás) 100.000 kéve prima

nád

jutányos áron eladó.

3363

MÉZ

Vegyes virágméz, kellemes illatu, 5 kg.-os posta-
csomagokban kapható 160 és 150 dináros arban
Nagy József, a „Vajdasági Méhészeti Lapok”
szerkesztőjénél, Staribečeje. — Utánvételezésre
nem vállalkozom. Nagyobb mennyiség vételénél
mértékelt árak.

3183

**Muharmag, köles, here,
takarmányrépa és fűmagvak**

mélyen leszállított áron, a napi árán lényegesen
olcsóbban, nagyban és kicsinyben kapható
Golteln József cégnél, Subotica,
Jelačićeva ulica 9, Telefon 477.

8176

FÜZŐKÜLÖNLEGESSÉGEK

Haskötők, meiltartók eredeti francia és angol
modellek után készülnek

DIMITRIJEVIC JULISKA

fűzőtermében, Scotus Viatora ulica 10.

Tisztítás és rozsz fűzők újjáalakítása a legponto-
sabbban eszközöltetik.

3230

Figyelem!

Varrógépekből, kerékpárokból, motor-
kerékpárokból és alkatrészekből állandó
raktárt tartok, amelyeket leszállított áron áru-
sitok. Elsőrendű kerékpárgumikból nagy választék.
A világhírű „Fulda” láncosgumik egyedülvezéreképví-
selője. Nagy javítóműhely. Varrógépek részletfizetésre.

STERN ADOLF, SUBOTICA

Jelačićeva ulica 4.

3283

ELSŐRENDŰ KIKINDAI NAGY

C S E R É P

4 KORONA 50 FILLÉRÉRT
darabonként kapható

DOHÁNY ZOLTÁN fatelepén

Subotica, Beogradska put. Telefon 365.

3852

„KOLUMBO”

INFORMÁCIÓS-KÖZVETÍTŐ ÜGYNÖKSÉG

leggyorsabban végez mindennemű adminisztratív és jogi meg-
bízást bármely miniszteriumnál és egyéb hatóságnál, beszerz
tartózkodási engedélyt továbbá állampolgársági okmányokat,
különösen gyorsan végzi el az S. H. S. Királyság állampol-
gárságába való felvételeket opcióval vagy opció nélkül. Ute-
vételest leggyorsabban megszerez bármilyen országba szóló
utlevélet és azt láttaoztatja bármely beográdi konzulátusnál.
Szakszerű tanácsokat ad amerikai kivándorlóknak, utlevélet
szerez Amerikába a kvótán felül és beutazási engedélyeket is
szerez. Bármilyenügben forduljon

„KOLUMBO” ÜGYNÖKSÉGHEZ
BEOGRAD, SKOPLJANSKA ULICA 24. SZ.

3133

Hófehér

MÉSZ

Mindenfajta

TŰZIFA

Szenek és utlóvok vagon-tételben legolcsóbban
szerezhető be

AUGSBURGER IMRE SUBOTICA
Cyril-Metoda trg 7.

2719

Közvető május 5-től
hétfőtől
május 7-ig
szerdáiig

Charlie Chaplin és Jackie Coogan együttes
fellépésével

A KÖLYÖK
5 fölvonásban.

LEVELEZÉS

Sombor. Elutaztam. Tizenötödike körül jövök vissza. Jszapátira írjon. Jövedelem valamiképp közlöm.

Házasságot jobb körökben diszkrétan elintéző Közvetítő-iroda Subotica, Agina ulica 11. 3353

Alkalmi vétel

Eladó: Autó, teljesen új állapotban, 35 HP. Fiat, önműködő és villanyvilágítással, 1 db Laurent Clement, 20 HP. 1 db Studebaker 45 HP. és 1 db 2 üléses Puch. — Bővebbet dr. Szántó Miklós Sombor, Apatini ut 44. 3367

FOGLALKOZÁS

Fényképész-segédnö állást keres. Cim a kiadóban.

Mérlegképes — minden irodai munkában perfekt — könyvelő állást keres. Szíves megkereséseket kér „Komoly munkaerő” jelígre a kiadóba.

Dreschgarnitúr, komplett, No 8. Hofherr-Schranitz, in gutem Zustande, billig zu verkaufen. Ferner verkaufe 230 Stück alte und 90 junge Schafe. Martin Leinler, Gutsbesitzer, Tovarjnik Sirmien. 3327

Nagyobb vajdasági városban egy jól bevezetett rőfösüzlethez

TÁRSAT

keresek, aki tőkével és szaktudással résztvenne az üzlet további felvirágoztatásában. — Ajánlatokat „Jó alkalom” jelígre a kiadóba 3366

Ügyes, komoly önállóan kiszolgálni tudó segéd, szerb nyelvtudással, május hó 15-re felvétetik. Sajátkezüleg irt ajánlatokat Balázs J. Jenő női és férfi divatkereskedőnek Subotica, Karadjordjev trg 3337

Gabonaszakmában gyakorlott tisztviselő, aki a szerb nyelvben némi írtassággal bír, állást keres, esetleg vidéken is. Cim a kiadóban. 3251

Társ

kerestetik közvetlen Zagreb melletti városban jól jövedelmező iparvállalathoz, a társnak lakásról gondoskodva van.
Szükséges tőke 300—500.000 dinár.
Cima kiadóban. 3379

Szoptatós daija kerestetik. Vadász Subotica, Harambašičeva ulica 3. 3290

Károlyi Mihály könyve

Egy egész világ ellen
kapható
HEUMANN MÓR
könyvkereskedésében
Subotica
Jelačićeva ulica 1. 3275

Intelligens, egyedülálló urileány házikisasszonyi, társalkodónői vagy anyahelyettesi állást keres azonnalra. Ajánlatok »Egyedülálló urileány» jelíge alatt Schmolka hirdetőjébe Novisad, kéretnek. 3282

Főmolinár, aki négy nyelven beszél, azonnalra állást keres. Cim: Magyar Károly, Bavanista, Kucsera János, 14. sz. őrház. 3368

Teknyőkocsi

60 cm. nyomtávu, teljesen új olcsón eladó.
Ajánlatot kérünk „II-G-52” alatt Interreklam d. d. Zagreb, Palmotičeva ulica 18. 3361

Perfekt szerb, német, magyar, szerb nemzetiségű, 21 éves, volt áll. (posta) tisztviselő, állandó utazói vagy irodai alkalmazást keres június elsejei béreléssel. Feltételek »Perfekt I» alatt a kiadóba kéretnek. 3357

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódosokhoz válaszlevél mellékelendő.

Gyermekgondozót, csak hozzáértőt, jó bizonyítványokkal, elfogad gyógyszertár, Sava Tekeli ulica 3377

Német levelezésben írtas tisztviselőt keres a Vardar biztosító rt. Subotica, Sokolska ulica 7. sz. 3374

Üzemvezető gépészt

kiszívógázmotorok kezelésében teljesen írtas és villanytelepen hosszabb ideig működött, mielőbbi beépítésre kerestünk. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, referenciákkal és fizetési igény megjelölésével a **Daruvarska dionička pivovara i munjara Daruvar** (Slavonija) címre küldendők. 3288

Pusztára szerb, német, horvát és magyar tanítónak vagy köznevelőnek könyvtárak aianlkozom, ahol feleségem mindenféle dolgot volna hajlandó végzni. Cim: Trenka József, Stanišić 143. sz. 3355

Palicson minden fűszer, esemege- és zöldségárut házhoz szállít

ILIJA SÁGI SUBOTICA (HUSPIAC)
TELEFON: 448

Egy fiatal fűszeresegéd és egy fiu tanoncnak felvétetik. — Konstantinovič Lázár, Senec (Bem) ul. 32. fűszerüzlet. 3358

Jóforgalmu Gyanju Fonó és Kőtőgyár épületekkel, üzlettel és lakással, esetleg külön is betegség miatt azonnal ELADÓ. Szkanovszki György és Társai Velika-Kikinda.

BERSON

gummisarkat és gummitalpat

tetessen fel cipészével cipőjére, mert ezzel nemcsak pénzt takarít, hanem megóvja lábait és cipőjét is.

VÉTELE-ELADÁS

Törpe pincse. Egy-két hónapos sima, fekete szőrű, törpe pincset veszek. Cim a kiadóban.

Nagy fatelep házzal, teljes felszereléssel és a meglevő áruval, Bácska egyik jóforgalmu községében, eladó azonnal átvehető lakással. Bővebbet Malusev-iroda. 3378

Csantavéron HAZ nagyforgalmu vendéglővel, a piactér közelében, a legforgalmasabb helyen, elköltözés miatt eladó. — 4 szoba, konyha, kamra és melléképületekkel, nagy telekkel. 3382
Cim a kiadóban

Zongorát, pianinót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjárt szott zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

SZÓDAVIZET
legkisebb mennyiségben is gyári áron szállít házhoz bárkinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532.

Tégla, első és másodrendű, valamint faszterkut- és olajos-téglát vidékre minden mennyiségben legjutányosabban szállít saját iparvágányu gyártelepéről Glied Bernát téglagyáros. Ugyanott köbméter és vasas téglá legolcsóbban kapható. 2933

VI. kör. Kvaternikova ul. 10. szám alatt levő ház szabadkézből eladó. Értékeznit lehet Weiszberger Mór és Fia ékszerüzletében. 3159

május 5-től
hétfőtől
május 7-ig
szerdáiig

Lifka

A börtönlakók

kalandor dráma 6 fölvonásban
Főszereplő: MAČISTE.

Eladó üzemnagyobbítás miatt 30—35 HP »Astra« szivógázmotor, teljesen új fejjel; üzemben megtekinthető. Egy 60 colos Máv. cséplőszekevény; két darab 5 mtr és egy darab 3 mtr hengersizta. Kollár motormalmában, Sv.-Miletic. 3245

Eladó betegség miatt egy modernül berendezett, kitűnő forgalmu vaskereskedés üzlethelyiséggel, két szoba és 1 konyhás lakással együtt Temerinben. Reiter Vilmos házában. 3333

Uj ház azonnal beköltözhető, eladó. Bővebbet Jovan Sijačićnál, Palički put. 3347

Borbélyok figyelmébe!

Ondolást és fésülést szakszerűen és gyorsan kitanítók Kummerkramer nőifodrász, Sombor. 2984

Eredeti Csók István, Spányi Béla, Perlmutter Izsák, Iványi Grünwald Béla, Magyar Manheim Gusztáv, báró Mednyanszki László, Révész Imre, Glatz Oszkár, Penteles Molnár János, Mihálovics Miklós, Szüle Péter, Dudics Andor, Aggházy Gyula, Edvy Illés Aladár, Glatzer Armin, Boemen Ritta olajfestmények szavatosság mellett eladók. Megtekinthetők Balog Lina műkereskedésében Suboticán. 3320

Eladó többrendbeli viselt férfiruha és egy iókarban levő kerékpár. Megtekinthető minden nap Jélután 1—3 óráig a törvénytörvényi épületben, földszint 37. szám alatt. 3343

MUHARMAG KENDERMAG
legolcsóbb napi árban
ACS GÉZA
mag és terménykereskedőnél
Subotica, Petrogradska ul. 7. 3305

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad, Zálogból visszamaradt tárgyak állandóan olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 12. 7622

Ludason, Palicstól félóra gyalog, 28 lánc szántó tanyával eladó. Bővebbet Josip Schattler, Cirila i Metoda 2. nagytemplommal szemben, Telefon 831.

Cséplőgarnitúra, gép 36 éves, Suthlevort kazán, Rőbei, teljes felszereléssel. Ára 43.000 dinár. Kivándorlás miatt sürgősen eladó. Schömmer János kereskedő, Padei. 3372

Hofherr-gyári motor, magánjáró, 15 HP, 1914. évből, eladó. Kemény Arnold, Vel.-Kikinda. 3362

Eladó 2 ágy, 2 szekrény, 2 éjjeli szekrény, 1 asztal, 4 szék, 2 konyhaasztal és 2 konyhaszék. Cim: Ostojičeva ulica 24. VII. krug. 3380

Szántóföld eladó vagy cserébe adó, 12 lánc, határon túl, Csikérián, a vasutállomáshoz közel. — Malusev-iroda.

Ház Bácska egyik forgalmu nagyközségében, három utcai szobával, sütő és pékműhellyel, több más melléképülettel 700 négyszögletes udvarral, 400 négyszögletes kerttel, a főtér közvetlen közelében, eladó és azonnal átvehető. Bővebbet Malusev-iroda Subotica, volt edénypiac.

Rőfös-, rövid- és díszmű-árukereskedés Bácska egy nagyforgalmu községében, teljes berendezéssel, rakattárral, esetleg áruval is eladó. A helyiségek nagyok, tágasak és világosak. Bővebbet Malusev-iroda, Subotica.

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szoba konyhasználattal kiadó. Cim a kiadóban. 3383

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógytárban, főpostával szemben. Kimerítő utasítások minden nyelven ingyen.

Szenved hajhullásban? fejkorpában? vagy fejiszkettségben? Tegyen kísérletet a dr. Gabler-féle Nyir-fahajvízzel (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Postán utánvétellel, Illés gyógyszertárban, főpostával szemben. 3286

Villa Palicson kiadó butorozva két család részére nyári szezonra. Cim a kiadóban. 3338

Legszebb modellkalapok gyári árban kaphatók Grünwaldnál, Bajski put 3

Pálinkafőzde

rum-, likör- és cognacgyár, bornagykereskedő keres egy jó megjelenésű ügyes

megbízható utazót

Bácska, Szerémség és esetleg Bánát részére, ki a korcsmárosoknál és vegyeskereskedőknél jól be van vezetve és a szerb nyelvet teljesen bírja. — Írásbeli ajánlatok »Ügyes utazó» jelígre »Kultura» hirdetőbe Novisad, Kralj Aleksandra ul. 20. küldendők. 3369